ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ

ਰਸ, ਧੁਨੀ, ਅੱਲਕਾਰ, ਰੀਤੀ, ਵਕ੍ਰੋਕਤੀ, ਔਚਿਤਯ

ਅੰਲਕਾਰ ਸੰਪਰਦਾਇ

ਕਾਵਿ ਦੀ ਆਤਮਾ

ਭਾਮਹ

ਕਾਵਯ ਅੰਲਕਾਰ

ਅੰਲਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 38

ਅੰਲਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਾਂ

ਸ਼ਬਦ ਅੰਲਕਾਰ

ਅਰਥ ਅੰਲਕਾਰ

ਸ਼ਬਦਾਰਥ ਅੰਲਕਾਰ

ਸ਼ਬਦ ਅੰਲਕਾਰ

ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ
ਯਮਕ
ਸ਼ਲ਼ੇਸ਼
ਵੀਪਸਾ

ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ

ਛੇਕ ਗਾਵੈ ਕੋ ਵਿਦਿਆ ਵਿਖਮ ਵਿਚਾਰ।

. ਮੇਰੇ ਮਾਹੀ ਮੈ ਮੋਈ ਮੋੜ ਮੁਹਾਰ ਮਨ ਮਿੰਨਤ ਮੇਰੀ।

ਵ੍ਰਤੀ "ਦਰਸਨ ਪਰਸਨ ਸਰਸਨ ਹਰਸਨ

ਅੰਤ ਇਕ ਬੂਟਾ ਅੰਬੀ ਦਾ,
ਘਰ ਸਾਡੇ ਲੱਗਾ ਨੀ
ਉਸ ਥੱਲੇ ਬੈਣਾ ਨੀ,
ਸੁਰਗਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਨੀ
ਕੀ ਉਸਦਾ ਕਹਿਣਾ ਨੀ।

ਯਮਕ--ਵਲਾ ਵਾਲੀਆਂ ਉਸਦੀਆ ਵਾਲੀਆਂ ਨੇ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਜਹਾਨ ਦੇ ਵਾਲੀਆਂ ਨੂੰ।

ਸ਼ਲੇਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ -ਚਿਪਕਿਆ ਹੋਇਆ

ਗੁਰ ਦਰਸ਼ਨ ਉਦਰੇ ਸੰਸਾਰਾ

ਵੀਪਸਾ ਅਲੰਕਾਰ

- ਜਦੋਂ ਕ੍ਰੋਂਧ ,ਹੈਰਾਨੀ, ਘ੍ਰਿਣਾ,ਪ੍ਰੇਮ ਆਦਿ ਕਿਸੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਉਥੇ ਵੀਪਮਾ ਅਲੰਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇ:

- ਮੁੜ ਆ, ਮੁੜ ਆ, ਮੁੜ ਆ ਢੋਲਾ।
- ਗਲ ਲਾ, ਗਲ ਲਾ, ਗਲ ਲਾ ਢੋਲਾ।

ਅਰਥ ਅੰਲਕਾਰ

ਉਪਮਾ ਅੰਲਕਾਰ
ਰੂਪਕ ਅੰਲਕਾਰ
ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਅੰਲਕਾਰ
ਅਤਿਕਥਨੀ ਅੰਲਕਾਰ

ਉਪਮਾ ਅਲੰਕਾਰ:ਉਪਮਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਮਾਨਤਾ।ਜਦੋਨ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾ ਦੇ ਜਾਂ ਦੋ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਭਿੰਨ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਗੁਣ ਦੀ ਸਾਝ ਕਰਕੇ ਇਕ ਨੂੰ ਦੂਸਰੀ ਵਰਗੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਉੱਥੇ ਉਪਮਾ ਅਲੰਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਇਸਦੇ ਚਾਰ ਅੰਗ ਹਨ:

1. ਉਪਮੇਯ:ਜਿਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
2. ਉਪਮਾਨ: ਜਿਸ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
3. ਸਾਝਾ ਗੁਣ: ਜਿਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕਰਕੇ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
4. ਵਾਚਕ ਸ਼ਬਦ:ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ

ਵੀਪਸਾ ਅਲੰਕਾਰ

- ਜਦੋਂ ਕ੍ਰੋਂਧ ,ਹੈਰਾਨੀ, ਘ੍ਰਿਣਾ,ਪ੍ਰੇਮ ਆਦਿ ਕਿਸੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਉਥੇ ਵੀਪਮਾ ਅਲੰਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇ:

- ਮੁੜ ਆ, ਮੁੜ ਆ, ਮੁੜ ਆ ਢੋਲਾ।
- ਗਲ ਲਾ, ਗਲ ਲਾ, ਗਲ ਲਾ ਢੋਲਾ।

ਉਪਮਾ ਅੰਲਕਾਰ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ

- ਲੱਸੇ ਨੀ ਉਹਦਾ ਮੱਥਾ ਤਾਰਿਆ ਵਾਗੂੰ
- ਦਿਲ ਤੇਰਾ ਹੈ ਸਾਗਰ ਵਰਗਾ
- ਚਾਦੀ ਵਰਗਾ ਰੰਗ ਹੈ ਗੋਰਾ ਸੋਨੇ ਵਰਗੇ ਵਾਲ ਸੁਨਹਿਰੀ।

ਰੂਪਕ ਅਲੰਕਾਰ: ਰੂਪਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ। ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਉਪਮੇਯ ,ਉਪਮਾਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਪਮਾਨ ਉਪਮੇਯ ਨੂੰ ਇਕ ਰੂਪ ਕਰਕੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਰੁਪਕ ਅਲੰਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਗਗਨ ਮੈਂ ਥਾਲ ਰਵਿ ਚੰਦੁ ਦੀਪਕ ਬਨੇ
ਤਾਰਿਕਾ ਮੰਡਲ ਜਨਕ ਮੋਤੀ॥

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅਲੰਕਾਰ:ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਗਿਆਨ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹੀ ਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੱਲ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਕੇ ਸੱਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਏ ਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਤ ਅਲੰਕਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

. ਭਰੀਐ ਹਥੁ ਪੈਰੁ ਤਨੁ ਦੇਹ ॥ਪਾਣੀ ਧੋਤੈ ਉਤਰਸੁ ਖੇਹ ॥
ਮੂਤ ਪਲੀਤੀ ਕਪੜੁ ਹੋਇ॥ਦੇ ਸਾਬੂਣੁ ਲਈਐ ਓਹੁ ਧੋਇ॥
ਭਰੀਐ ਮਤਿ ਪਾਪਾ ਕੈ ਸੰਗਿ॥ਓਹੁ ਧੋਪੈ ਨਾਵੈ ਕੈ ਰੰਗਿ॥

ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਮਿਟੀ ਧੁੰਦ ਜਗ ਚਾਣਨ ਹੋਇਆ।
ਜਿਉ ਕਰਿ ਸੂਰਜ ਨਿਕਲਿਆਂ ਤਾਰੇ ਛੁਪੇ ਅਧੇਰ ਪਲੋਆ।

ਅਤਿਕਥਨੀ ਅਲੰਕਾਰ: ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਥੇ ਅਤਿਕਥਨੀ ਅਲੰਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਜਿਵੇਂ:

ਸੁਣ ਕੇ ਚਾਂਗਰ ਜੱਟ ਦੀ ਸਹਿਮ ਗਿਆ ਸੰਸਾਰ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਮੇਰੀ ਬੱਗੀ ਤੋਂ ਡਰਨ ਫਰਿਸ਼ਤੇ
ਮੈਥੋਂ ਡਰੇ ਖੁਦਾ।

ਅੰਲਕਾਰ ਸੰਪਰਦਾਇ ਦਾ ਸੰਸਥਾਪਕ ਕੋਣ ਹੈ

A ਭਰਤਮੁਨੀ

B ਭਾਮਹ

C ਵਾਮਨ

D ਆਨੰਦ ਵਰਧਨ

'ਅੱਲਕਾਰ ਕਾਵਿ ਦੀ ਆਤਮਾ ਹੈ' ਕਿਸ ਚਿੰਤਕ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ

- A ਦੰਡੀ
- B ਭਾਮਹ
- C ਜੈਦੇਵ
- D ਵਿਸਵਨਾਥ

ਭਾਮਹ ਰਚਿਤ ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ

A ਕਾਵਿ ਅੰਲਕਾਰ ਗ੍ਰੰਥ

B ਕਾਵਿ ਅੰਲਕਾਰ

C ਕਾਵਿ ਅੰਲਕਾਰ ਸੂਤਰ

D ਕਾਵਿ ਅੰਲਕਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਭਾਮਹ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਲਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ

A 35

B 36

C 37

D 38

ਭਰਤਮੁਨੀ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਅੰਲਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ

A 5

B 4

C 3

D 2

ਯਮਕ ਅੰਲਕਾਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੈ

- A ਜਦੋਂ ਇੱਕੋ ਅੱਖਰ ਦੀ ਬਾਰ ਬਾਰ ਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇ।
- B ਜਦੋਂ ਇਕੋ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਬਾਰ ਬਾਰ ਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇ।
- C ਜਦੋਂ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇ।
- D ਜਦੋਂ ਇਕੋਂ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਬਹੁਤੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇ।

ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ ਅੰਲਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ-

A ਜਦੋਂ ਇੱਕੋ ਅੱਖਰ ਦੀ ਬਾਰ ਬਾਰ ਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇ।

B ਜਦੋਂ ਇਕੋ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਬਾਰ ਬਾਰ ਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇ।

C ਜਦੋਂ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇ।

D ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

ਸ਼ਲੇਸ਼ ਅੰਲਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

A ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਨਿਕਲੇ

B ਜਦੋਂ ਇਕੋ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਅਰਥ ਨਿਕਲਣ

C ਜਦੋਂ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇ।

D ਜਦੋਂ ਘ੍ਰਿਣਾ, ਪਿਆਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਭਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਬਾਰ ਬਾਰ ਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇ।

ਕਲਰ ਕੇਰੀ ਛਪੜੀ ਕਊਆ ਮਲਿ ਮਲਿ ਨਾਇ॥

A ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ

B ਯਮਕ

C ਸ਼ਲ਼ੇਸ਼

D ਵੀਪਸਾ

ਮਾਟੀ ਕੋ ਪੁਤਲਾ ਕੈਸੇ ਨਚਤ ਹੈ॥ਦੇਖੈ ਦੇਖੈ ਸੁਨੈ ਬੋਲੈ ਦਉਰਿਓ ਫਿਰਤ ਹੈ॥
ਜਬ ਕਛੁ ਪਾਵੈ ਤਬ ਗਰਬ ਕਰਤੁ ਹੈ॥ਮਾਇਆ ਗਈ ਤਬ ਰੋਵਨ ਲਗਤ ਹੈ॥

ਅੰਲਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸਮ ਹੈ-

A ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ

B ਯਮਕ

C ਸ਼ਲ਼ੇਸ਼

D ਵੀਪਸਾ

ਕਬੀਰ ਮਾਨੁਖ ਜਨਮ ਦੁਲੰਭ ਹੈ ਹੋਤ ਨਾ ਬਾਰੰਬਾਰ।
ਜਿਉਂ ਬਨ ਫਲ ਪਾਕੇ ਭੁਇੰ ਗਿਰਹਿ
ਬਹੁਰਿ ਨ ਲਾਗਹਿ ਡਾਰਿ।

A ਉਪਮਾ ਅੰਲਕਾਰ

B ਰੂਪਕ ਅੰਲਕਾਰ

C ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅੰਲਕਾਰ

D ਅਤਿਕਥਨੀ ਅੰਲਕਾਰ

ਫਿਰ ਰੂਪ ਸਰੂਪ ਅਨੂਪ ਦਿਸੇ ਫਿਰ ਜਿੰਦ ਦੀਵਾਨੀ ਝਲੀ ਝਲੀ।
ਫਿਰ ਹੋਸ਼ ਬੇਹੋਸ਼ ਮਦਹੋਸ਼ ਹੋਈ ਫਿਰ ਪਤ ਰੁਲੇਂਦੀ ਗਲੀ-ਗਲੀ।

A ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ

B ਯਮਕ

C ਸ਼ਲੇਸ਼

D ਵੀਪਸਾ

ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ ਧਰਤਿ ਮਹਤੁ।
ਦਿਵਸ ਰਾਤਿ ਦੁਇ ਦਾਈ ਦਾਇਆ ਖੇਲੈ ਸਗਲ ਜਗਤੁ।

A ਉਪਮਾ ਅੱਲਕਾਰ

B ਰੂਪਕ ਅੱਲਕਾਰ

C ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅੱਲਕਾਰ

D ਅਤਿਕਥਨੀ ਅੱਲਕਾਰ

ਡੋਬ ਖੱਟੀਆਂ ਖੱਟੀਆਂ ਕਰੇ ਗੱਲਾਂ,
ਧੀਆਂ ਦੱਸ ਕੀ ਖੱਟੀਆਂ ਖੱਟੀਆਂ ਨੀ?
ਪੜ੍ਹ ਪੱਟੀਆਂ, ਪੱਟੀਆ ਤੁੱਧ ਵਾਂਗੂ,
ਬੰਨ੍ਹ ਪੱਟੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਨੀ।

A ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ
B ਯਮਕ
C ਸ਼ਲ਼ੇਸ਼
D ਵੀਪਸਾ

ਉਸ ਦੀਆ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

A ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ

B ਯਮਕ

C ਸ਼ਲ਼ੇਸ਼

D ਵੀਪਸਾ

ਜੇ ਤੂੰ ਗਲ਼ ਵਿਚ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਹਾਰ ਪਾਇਆ
ਤੇਰੇ ਲੱਕ ਨੂੰ ਪਏ ਕੜਵੱਲ , ਮੋਈਏ।
ਜੇ ਤੂੰ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਈ ਮਹਿੰਦੀ,
ਭਾਰ ਨਾਲ਼ ਤੂੰ ਸੱਕੀ ਨ ਹਲ ਮੋਈਏ।

A ਉਪਮਾ ਅੰਲਕਾਰ

B ਰੂਪਕ ਅੰਲਕਾਰ

C ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅੰਲਕਾਰ

D ਅਤਿਕਥਨੀ ਅੰਲਕਾਰ

ਸਾਹਿਬਾਂ ਗਈ ਤੇਲ ਨੂੰ ਗਈ ਪੰਸਾਰੀ ਦੀ ਹੱਟ
ਤੇਲ ਭੁਲਾਵੇ ਬਾਣੀਆਂ ਦਿੱਤਾ ਸ਼ਹਿਦ ਪਲਟ।
ਵਣਜ ਗਵਾ ਲਏ ਬਾਣੀਆਂ ਬਲਦ ਗਵਾ ਲਏ ਜੱਟ।

A ਉਪਮਾ ਅੰਲਕਾਰ

B ਰੂਪਕ ਅੰਲਕਾਰ

C ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅੰਲਕਾਰ

D ਅਤਿਕਥਨੀ ਅੰਲਕਾਰ

ਚੁੰਮੋ ਨੀ ਹੱਥ ਚੰਬੇ ਦੀਆਂ ਕਲੀਆਂ
ਧੋਵੇਂ ਨੀ ਇਹਦੇ ਪੈਰ ਮੱਖਣ ਦੇ ਪੇੜੇ।

A ਉਪਮਾ ਅੰਲਕਾਰ

B ਰੂਪਕ ਅੰਲਕਾਰ

C ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅੰਲਕਾਰ

D ਅਤਿਕਥਨੀ ਅੰਲਕਾਰ

ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲ ਰਵਿ ਚੰਦ ਦੀਪਕ ਬਨੇ ਤਾਰਿਕਾ ਮੰਡਲ ਜਨਕ ਮੋਤੀ॥
ਧੂਪ ਮਲ ਆਨਲੋ ਪਵਣੁ ਚਵਰ ਕਰੇ ਸਗਲ ਬਨਰਾਇ ਫੂਲੰਤ ਜੋਤੀ॥

- A ਉਪਮਾ ਅੰਲਕਾਰ
- B ਰੂਪਕ ਅੰਲਕਾਰ
- C ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅੰਲਕਾਰ
- D ਅਤਿਕਥਨੀ ਅੰਲਕਾਰ

ਰੇ ਮਨ ਐਸੀ ਹਰਿ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਿ ਜੈਸੀ ਜਲ ਕਮਲੇਹਿ।।

ਰੇ ਮਨ ਐਸੀ ਹਰਿ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਿ ਜੈਸ ਮਛੁਲੀ ਨੀਰ।।

ਰੇ ਮਨ ਐਸੀ ਹਰਿ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਿ ਜੈਸੀ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਮੇਹ।।

A ਉਪਮਾ ਅੰਲਕਾਰ

B ਰੂਪਕ ਅੰਲਕਾਰ

C ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅੰਲਕਾਰ

D ਅਤਿਕਥਨੀ ਅੰਲਕਾਰ

ਜਹ ਨਿਰੰਜਨ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਰਬਾਨ।।
ਤਹ ਕਉਨ ਕਉ ਮਾਨ ਕਉਨ ਅਭਿਮਾਨ।।

A ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ
B ਯਮਕ
C ਸ਼ਲ਼ੇਸ਼
D ਵੀਪਸਾ

ਮਨਹਠਿ ਕਰਮ ਕਰੈ ਅਭਿਮਾਨੀ ਜਿਉ ਬਾਲਕ ਬਾਲੂ ਘਰ ਉਸਰਈਆ।।
ਆਵੈ ਲਹਿਰ ਸਮੁੰਦ ਸਾਗਰ ਕੀ ਖਿਨ ਮਹਿ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਢਹਿ ਪਈਆ।।

- A ਉਪਮਾ ਅੰਲਕਾਰ
- B ਰੂਪਕ ਅੰਲਕਾਰ
- C ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅੰਲਕਾਰ
- D ਅਤਿਕਥਨੀ ਅੰਲਕਾਰ

ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪੁਨੀਤ।।ਨਾਮ ਜਪੈ ਨਾਨਕ ਮਨਿ ਪ੍ਰੀਤਿ।।

A ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ

B ਯਮਕ

C ਸ਼ਲ਼ੇਸ਼

D ਵੀਪਸਾ

ਪ੍ਰਭ ਤੁਝ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਹੋਰ।।ਮਨਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਚੰਦ ਚਕੋਰ ।।
ਜਿਉ ਮੀਨ ਜਲ ਸਿਉ ਹੇਤੁ।।ਅਲਿ ਕਮਲ ਭਿੰਨ ਨ ਭੇਤੁ।।
ਜਿਉ ਚਕਵੀ ਸੂਰਜ ਆਸ।।ਨਾਨਕ ਚਰਨ ਪਿਆਸ।।

A ਉਪਮਾ ਅਲੰਕਾਰ

B ਰੂਪਕ ਅਲੰਕਾਰ

C ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅਲੰਕਾਰ

D ਅਤਿਕਥਨੀ ਅਲੰਕਾਰ

ਉਡੀਨੀ ਉਡੀਨੀ ਉਡੀਨੀ ।।
ਕਬ ਘਰਿ ਆਵੈ ਰੀ।।

A ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ
B ਯਮਕ
C ਸ਼ਲ਼ੇਸ਼
D ਵੀਪਸਾ

ਤੂ ਦਰੀਆਉ ਦਾਨਾ ਬੀਨਾ ਮੈ ਮਛੁਲੀ ਕੈਸੇ ਅੰਤੁ ਲਹਾ।।

ਤੂ ਸੁਲਤਾਨ ਕਹਾ ਹਉ ਮੀਆ ਤੇਰੀ ਕਵਨ ਵਡਾਈ
ਜੋ ਤੂ ਦੇਹਿ ਸੁ ਕਹਾ ਸੁਆਮੀ ਮੈ ਮੂਰਖ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਈ।।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਕਾਵਿ-ਤੁਕਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਅੰਲਕਾਰ ਸਾਂਝਾ ਹੈ

A ਉਪਮਾ ਅੰਲਕਾਰ

B ਰੂਪਕ ਅੰਲਕਾਰ

C ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅੰਲਕਾਰ

D ਅਤਿਕਥਨੀ ਅੰਲਕਾਰ

ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਦੁੱਖ ਦੇਖ ਦੇਖ ਦਿਲ ਡੁੱਬਦਾ ਡੁੱਬਦਾ ਜਾਂਦਾ|

ਦਰਸਨ ਪਰਸਨ ਸਰਸਨ ਹਰਸਨ ਰੰਗ ਰੰਗੀ ਕਰਤਾਰੀ ਰੇ|

ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਹਸਣਾ ਸਉਣਾ ਵਿਸਰਿ ਗਇਆ ਹੈ ਮਰਣਾ||

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਕਾਵਿ-ਤੁਕਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਅੰਲਕਾਰ ਸਾਂਝਾ ਹੈ

A ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ

B ਯਮਕ

C ਸ਼ਲ਼ੇਸ਼

D ਵੀਪਸਾ

ਚੰਨ ਮੁਖੜੇ ਵਿਚ ਬਲਦੀਆਂ ਦੋ ਨੈਣ ਮਸਾਲਾਂ

ਦਿਲ ਦਰਿਆ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਡੂੰਘਾ
ਕੌਣ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਣੈ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਕਾਵਿ-ਤੁਕਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਅੰਲਕਾਰ ਸਾਂਝਾ ਹੈ

A ਉਪਮਾ ਅੰਲਕਾਰ

B ਰੂਪਕ ਅੰਲਕਾਰ

C ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅੰਲਕਾਰ

D ਅਤਿਕਥਨੀ ਅੰਲਕਾਰ

ਜਿਉ ਜਲ ਮਹਿ ਜਲੁ ਆਇ ਖਟਾਨਾ।
ਤਿਉ ਜੋਤੀ ਸੰਗਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਨਾ।

A ਉਪਮਾ ਅੰਲਕਾਰ
B ਰੂਪਕ ਅੰਲਕਾਰ
C ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅੰਲਕਾਰ
D ਅਤਿਕਥਨੀ ਅੰਲਕਾਰ